

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
Та навчальної роботи
Жильнов О. В.
«08» 08 2019р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ.

Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

для студентів

спеціальності 017 Фізична культура і спорт
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітня програма 017.00.02 «Тренерська діяльність з обраного виду спорту»

Розробники:

Стеблецький Анатолій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка;

Козир Маргарита Валентинівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Дячок Надія Валентинівна, викладач кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Стеблецький Анатолій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка;

Дячок Надія Валентинівна, викладач кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки/_____

Протокол від 05.09.2018 № 2

Завідувач кафедри _____ Л.Л. Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником проектної групи) _____

(назва освітньої програми)

Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) Г.О. Лопатенко,
В.В. Білецька

_____ (підпис)

_____ (підпис)

Робочу програму перевірено

«__» ____ 20__ р.

Заступник директора/декана _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Пролонговано

на 20__/20__ _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис)

на 20__/20__ _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис)

на 20__/20__ _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис)

на 20__/20__ _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Нормативна	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів/годин	4 кредити	-
Курс	1	-
Семестр	1	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	3 модулі	-
Обсяг кредитів	4 кредити	-
Обсяг годин, в тому числі:	120 год	-
Аудиторні	56 год	-
Модульний контроль	8 год	-
Семестровий контроль	30 год	-
Самостійна робота	26 год	-
Форма семестрового контролю	іспит	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета - оволодіння теоретичними і практичними основами педагогіки, набуття вміння керувати педагогічними процесами, обирати методи і засоби навчання та виховання, які будуть ефективними в даній виробничій ситуації.

Завдання: формування загальних та фахових компетентностей майбутнього викладача, а саме:

- **світоглядну компетентність:** цілісне уявлення про майбутню професію; здатність до соціальної, професійної, науково-дослідної діяльності; спроможність працювати в колективі з урахуванням різних світоглядних позицій;

- **громадянську компетентність:** навички управління власною громадянською позицією; здатність брати на себе громадянську відповідальність;

- **комунікативну компетентність:** прагнення до вияву та розвитку комунікативних здібностей; позитивна внутрішня мотивація до міжособистісної комунікації; знання соціопсихологічних основ комунікативної взаємодії; уміння використовувати сучасні засоби зв'язку для здійснення комунікації; уміння гармонізувати комунікативну взаємодію, ініціювати сприятливий морально-етичний клімат;

- **інформаційну компетентність:** критичне ставлення до отриманої інформації; уміння упорядковувати, аналізувати, систематизувати, структурувати інформаційні обсяги; усвідомлення цінності суб'єктної позиції в інформаційному просторі;

- **самоосвітню компетентність:** рефлексивні вміння; навички самостійного прийняття відповідальних рішень щодо самовдосконалення; індивідуально-психологічна готовність самостійно розвивати знання і їх розуміння в обраній сфері професійної діяльності; здатність адаптувати практичні результати самоосвітньої діяльності до специфічних освітніх контекстів; здатність до рефлексії цінностей;

- **методологічну компетентність:** знання про рівні сучасної методології, філософські ідеї, парадигми, наукові підходи, принципи, логіку дослідження, науковий пошук в освіті, концептуальні основи методології науково-дослідної діяльності, технологічні механізми здійснення наукового дослідження; дослідницькі вміння;

- **психолого-педагогічну компетентність:** здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання і розуміння предметної області та специфічних особливостей професії;
- **методичну компетентність:** здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність планувати, управляти часом у професійній діяльності; здатність до підготовки та проведення на високому методологічному, дидактичному та методичному рівнях різних видів навчальних занять;
- **творчу компетентність:** здатність генерувати нові ідеї; здатність розвивати нові уміння, технології, дидактичний інструментарій, практичний досвід та/або відповідні дидактичні матеріали;
- **предметну компетентність:** загальні знання про компетенції та компетентності, компетентнісний підхід; здатність до реалізації виховних функцій у процесі групової, індивідуальної роботи зі студентами;
- **комунікативну компетентність:** здатність до комунікативної взаємодії у професійно-педагогічній діяльності; здатність ефективно висвітлювати, поширювати та передавати результати наукових досліджень та інновацій колегам;
- **інструментальну компетентність:** здатність до впровадження дидактичних механізмів реалізації компетентнісного підходу в освітньому просторі вищої школи;
- **операційну компетентність:** здатність до створення продуктів навчального та навчально-методичного спрямування; здатність адаптувати практику до специфічних освітніх контекстів;
- **рефлексивну компетентність:** здатність до рефлексії цінностей, що є визначальними та відповідними освітній діяльності; здатність включатися до критичного діалогу, керувати та обґрунтовувати комплексні соціальні процеси у межах своїх професійних домінант;
- **критичну компетентність.**

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

В результаті засвоєння дисципліни «Педагогіка» студент має демонструвати наступні результати навчання:

- Уявлення про історію становлення і розвитку педагогіки як науки; роль, функції та якості вчителя у процесі суспільного розвитку; методи науково-педагогічних досліджень;
- Уявлення про особливості розвитку і формування соціально зрілої особистості;
- Знання теорії і практики навчання і виховання;
- Розуміння закономірностей, принципів та методів навчання та виховання;
- Знати функціональні обов'язки вчителя, вихователя, викладача та психолого-педагогічні вимоги до них;
- Уміти аналізувати педагогічні ситуації та практично застосовувати отримані наукові знання в професійній діяльності та спілкуванні.
- Уміти планувати та організовувати навчально-виховну роботу у відповідності з основними педагогічними закономірностями та принципами; планувати педагогічну діяльність, доцільно визначати мету, завдання та зміст;
- Уміти застосовувати на практиці оптимальні та ефективні методи, засоби та форми навчання та виховання; ефективно керувати діяльністю і спілкуванням

дітей, спрямовуючи їх розвиток; організувати учнів на виконання поставлених завдань;

- Уміти стимулювати діяльність та поведінку учнів;
- Володіти навичками самоосвіти, саморозвитку і самовиховання; підвищення творчої активності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Основи педагогічних знань та теорії навчання							
Тема 1. Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічного дослідження	6	2	2				2
Тема 2. Процес навчання та його принципи. Форми, методи і засоби навчання	6	2	2				2
Тема 3. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	6	2	2				2
Тема 4. Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	8				8
Змістовий модуль 2. Основи теорії виховання та практика виховання							
Тема 1. Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання	8	2	4				2
Тема 2. Методи та організаційні форми виховання	8	2	4				2
Тема 3. Самовиховання: проблеми і розвиток особистісного потенціалу	4	2					2
Тема 4. Виховання особистості в сім'ї. Виховання особистості в колективі	8	2	4				2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	12				8
Змістовий модуль 3. Педагогічний менеджмент							
Тема 1. Освітня діяльність середньої школи	11	4	4				3
Тема 2. Управління освітою в Україні	9	4	2				3
Тема 3. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку	10	4	2				4
Модульний контроль	4						
Разом	34	12	8				10
Іспит	30						
Усього	120	28	28				26

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Основи педагогічних знань та теорії навчання

Тема 1. Педагогіка як наука

Людина і суспільство. Предмет педагогіки і її основні категорії (навчання, виховання, освіта, розвиток). Педагогіка в системі наук про людину. Джерела розвитку педагогіки. Структура педагогічної науки. Перспективи розвитку педагогіки в Україні. Загальнокультурне значення педагогіки. Світовий освітній простір. Вирішення сучасних соціокультурних проблем науковцями. Взаємозв'язок між психологією і педагогікою. Складові дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, отримання та наліз наукових фактів, впровадження в практику результатів дослідження). Принципи проведення наукових досліджень (цілісність, об'єктивність, історизм, комплексне використання методів тощо). Місце наукових досліджень у вирішенні завдань педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень. Теоретичні методи дослідження (аналіз і синтез, індукція й дедукція, аналогія, порівняння тощо). Емпіричні методи дослідження (спостереження, експеримент, тестування, анкетування тощо). Етапи наукового дослідження. Джерела педагогічної теорії: твори класиків педагогічної думки, наукові праці вчених, передовий педагогічний досвід, народна педагогіка.

Тема 2. Процес навчання та його принципи

Поняття про дидактику. Основні дидактичні категорії: навчання, освіта, викладання. Сутність процесу навчання. Функції навчання (освітня, розвиваюча, виховна). Двосторонній характер процесу навчання. Принципи і закономірності навчання. Викладання та його структура (планування роботи, організація навчальної діяльності учнів, врахування темпів індивідуального психічного розвитку учнів, стимулювання навчальної діяльності учнів, контроль, аналіз результатів та ін.). Основні етапи оволодіння знаннями: сприймання, усвідомлення, осмислення, запам'ятовування, закріплення, застосування знань, умінь на практиці. Форми і види навчання. Модульне навчання. Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Класифікації методів навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: словесні, наочні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів: пізнавальні ігри, навчальні дискусії, заохочення, покарання. Методи контролю та самоконтролю в навчанні: опитування, контрольні, лабораторні роботи, тестова перевірка знань, самоконтроль і самоперевірка. Поняття про засоби навчання. Вибір методів навчання. Класно-урочна і лекційно-семінарська форми навчання. Вимоги до сучасного уроку, лекції. Оптимізація та інтенсифікація навчального процесу (врахування навчально-виховної мети, завдань, змісту навчального матеріалу, рівня підготовки учнів, віку учнів тощо). Позааудиторні форми навчання.

Тема 3. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів

Поняття про діагностику навчальних досягнень учнів та її елементи: контроль, оцінювання, накопичення статистичних даних та їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій прогнозування подальшого розвитку учнів. Зв'язок контролю з іншими ланками процесу навчання: вивченням і осмисленням нового матеріалу, його закріпленням та використанням на практиці. Педагогічні вимоги до перевірки

знань, умінь і навичок учнів: об'єктивність, систематичність, індивідуальний характер та ін. Аналіз і оцінка результатів навчальної діяльності слухачів. Види контролю знань учнів. Методи контролю знань учнів. Провідна роль тематичного контролю. Формування в учнів умінь самоконтролю, об'єктивної самооцінки, керівна роль учителя в цих процесах. Рейтингова система оцінювання результатів навчальної діяльності слухачів. Проблема подолання неуспішності учнів.

Тема 4. Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі
Домашні завдання (зміст, обсяг, складність та ін.). Нормування домашньої навчальної роботи. Види домашньої навчальної роботи (робота з текстом підручника: читання, відтворення матеріалу, ознайомлення з новим текстом, виписування незрозумілих виразів, зворотів тощо; виконання письмових і графічних робіт (написання переказів, творів, виконання креслень, малюнків, заповнення контурних карт тощо; виконання усних вправ; самостійна практична робота, яка вимагає певних спостережень: за тваринами, рослинами, за рельєфом місцевості, явищами природи, за своїм фізичним станом тощо; виконання різноманітних вправ і розв'язування задач; читання статей, науково-популярних журналів; проведення дослідів, заучування напам'ять правил, цитат, віршів тощо). Домашня робота може бути: індивідуальною, індивідуалізованою, груповою. Батьки та їх допомога дитині виконувати домашні завдання. Диференціація в освіті (між школами, класами, групами учнів та окремими учнями в межах школи). Види диференціації: за здібностями, за недостатністю здібностей, за майбутньою професією, за інтересами учнів. Рівні диференціації; мікро-, мезо- та макрорівні (в різних типах навчальних закладів: загальноосвітні школи, спеціалізовані школи, гімназії, колегіуми, ліцеї). Робота з обдарованими дітьми. Обдарованість загальна (розумова) та спеціальна (художня, соціальна, спортивна).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Основи теорії виховання та практика виховання

Тема 5. Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання

Поняття «виховання». Спрямування виховного впливу на людину. Об'єктивні (спадковість; здоров'я; соціокультурне оточення сім'ї; обставини біографії; культурні традиції; професійний та соціальний статус; особливості країни та історичної епохи) і суб'єктивні (психічні особливості; світогляд; ціннісні орієнтації; внутрішні потреби та інтереси вихователя і вихованця; система відносин із соціумом; організовані виховні впливи на людину з боку певних людей; груп; об'єднань і всієї спільноти) чинники виховання. Структура виховного процесу. Цілі виховання, критерії. Напрями виховання. Спрямування виховання – єдність мети і змісту (за цією ознакою виділяють: розумове, моральне, трудове, фізичне та естетичне виховання). Сучасні напрями виховання (громадянське, правове, економічне, екологічне). Розвиток і виховання та їх взаємовплив. Виховні концепції. Концепція національного виховання. Зміст виховання. Виховні ідеали. Принципи виховання (гуманізації, народності, неперервності, послідовності і систематичності, індивідуалізації та диференціації, єдності виховання та життєдіяльності та інші). Види виховання (за інституційною ознакою: сімейне, шкільне, позашкільне, конфесійне, за місцем проживання, у дитячих та юнацьких організаціях та спеціалізованих освітніх закладах; за стилем відносин між вихователем і вихованцем: авторитарне, демократичне, ліберальне і вільне

виховання. Процес розвитку особистості. Спадковість і розвиток людини. Вплив соціального середовища на розвиток особистості. Діяльність як чинник розвитку людини. Діагностика розвитку. Вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості. Сутність виховання, його мета. Завдання складових виховання. Комплексний підхід до виховання особистості. Розвиток і виховання та їх взаємовплив.

Тема 6. Методи та організаційні форми виховання

Методи, прийоми і засоби виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування, формування позитивного досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Організаційні форми виховання. Позакласна виховна робота. Колективні творчі справи. Закономірності виховання.

Тема 7. Самовиховання: проблеми і розвиток особистісного потенціалу

Сутність і зміст самовиховання особистості. Керована і самокерована особистість. Самоосвіта. Функції самоосвіти. Формування і корегування якостей, звичок і рис характеру. Співвідношення виховання, самовиховання і перевиховання в процесі розвитку особистості. Аутотренінг як один із засобів самовиховання. Участь у групових тренінгах із метою самовиховання.

Тема 8. Виховання особистості в сім'ї. Виховання особистості в колективі

Сім'я як інститут соціального розвитку. Функції сім'ї. Становлення сім'ї. Психолого-педагогічні вимоги до батьків. Єдність виховних впливів. «Педагогічно запущені діти» і сім'я. Форми виховання (індивідуальна, групова, мікрогрупова). Учнівський колектив. Методи згуртування учнівського колективу. Колектив і особистість. Принципи взаємодії особистості і колективу. Педагогічні проблеми взаємодії особистості і групи (колективу). Виховання особистості в колективі. Колективний педагогічний менеджмент. Педагогічне керівництво колективом.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 9. Освітня діяльність середньої школи

Напрямки діяльності середньої школи. Структура школи. Педагогічна рада. Директор, завуч, класний керівник, учитель. Позакласна робота класного керівника. Сутність взаємодії школи з батьками, з громадськістю, із засобами масової інформації та з владою.

Тема 10. Управління освітою в Україні

Принципи управління освітою. Принципи: науковості, демократизації, гуманізації, плановості, цілеспрямованості, активності, поєднання колегіальності з персональною відповідальністю. Школознавство. Система керівництва школою, організація її роботи.

Тема 11. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку

Освіта як соціальна функція. Поняття «компетенція», «компетентність». Основні компетенції, які необхідні в сучасному житті. Світовий освітній простір. Вирішення сучасних соціокультурних проблем науковцями. Провідні тенденції сучасної освіти: збільшення тривалості освіти, продовження обов'язкової освіти

після закінчення школи, створення освітніх закладів нового типу, можливість отримати освіту за кордоном, зближення освітніх систем різних країн.

Семінарське заняття 1 **Тема: Педагогіка і сучасність**

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Предмет і завдання педагогіки в контексті історичного розвитку суспільства. Роль педагогіки в системі наук про людину.
2. Методи педагогічних досліджень.
3. Освіта як найкоротший шлях до скарбниці світової культури. Освіта в Україні та інновації у вищій школі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. розробити презентаційний проект на тему «Роль педагогіки у систем наук про людину»; використовуючи матеріал лекції «Методи педагогічних досліджень»;
3. розробити опитувальник студентів щодо покращення якості освіти у Вашій групі;
4. провести категоріальний аналіз понять педагогіки: «виховання», «навчання», «освіта», «розвиток», «формування»; охарактеризувати систему педагогічних наук (таблиця);
5. розкрити зв'язки педагогіки з іншими людинознавчими науками (графік).

Рекомендована література

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогика : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. –440 с.
4. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
5. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафіїк. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2015. — 632 с.

Семінарське заняття 2

Тема: Дидактика

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність процесу навчання. Принципи і закономірності навчання.
2. Дидактика та її основні категорії.
3. Освітні теорії. Мотивування навчання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль.

Завдання

1. Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
2. розробити презентаційний проект на тему «Зміст сучасної освіти»;
3. використовуючи матеріал лекції «Процес навчання та його принципи», розробити дидактичні завдання щодо вивчення дисципліни «Педагогіка» у Вашій групі;
4. охарактеризувати фактори, що впливають на формування змісту шкільної освіти;
5. на основі документів про освіту й школу (див. список літератури) накреслити стратегію розвитку змісту освіти в Україні.

Рекомендована література

1. Аббас Н.О. Роль та місце громадянської освіти в демократичному вихованні підростаючого покоління. / Н.О. Аббас // Виховна робота в школі. – 2012. – №2. – С.37 – 38.
2. Акпинар Л.Е. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: Навчальний посібник / Л. Е. Акпинар. — К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 288 с.
3. Василевич Л.Ф. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л.Ф. Василевич, І.І. Юртин. – К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2013. – 128 с.
4. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.:
5. В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
6. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Г. Х. Яворська, О. П. Ноздрова ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. - 169 с.

Семінарське заняття 3

Тема: Методи навчання та їх оптимальний вибір

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Етапи засвоєння знань учнями.
2. Класифікація методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання.
3. Форми навчання. Вимоги до сучасного уроку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Завдання

- 1) Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
- 2) розробити презентаційний проект на тему «Інтерактивні методи навчання: сучасні інноваційні проекти»;
- 3) використовуючи матеріал лекції «Форми, методи і засоби навчання», розробити і скласти уніфіковану класифікаційну модель методів навчання;
- 4) установити зв'язок між поняттями «метод», «прийом», «засіб навчання» (графік);
- 5) охарактеризувати словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові методи навчання (таблиця); спробувати визначити умови їх оптимального поєднання (на

прикладі); аргументувати доцільність використання інтерактивних методів на уроці.

Рекомендована література

1. Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук, пр. – К. :ПВ НАПН України, 2012. – Кн. 1. – С. 40–48.
2. Організаційна основа освіти та її гуманізація. Реферат. <http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14861/>
3. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.
4. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
5. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. Правова педагогіка : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Семінарське заняття 4

Тема: Система контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Діагностика навчальних досягнень учнів. Види контролю знань учнів.
2. Методи контролю знань учнів. Провідна роль тематичного контролю.
3. Рейтингова система оцінювання результатів навчальної діяльності слухачів. Проблема подолання неуспішності учнів.

II. Перевірка самостійної роботи.

Завдання

- 1) Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
- 2) розробити презентаційний проект на тему «Рейтингова система оцінювання: переваги і недоліки»;
- 3) використовуючи матеріал лекції «Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів», описати критерії оцінювання навчальних досягнень учнів будь-якої вікової категорії з Вашого фаху (таблиця);
- 4) розкрити значення оцінки як мотиву навчання і сутність понять: «оцінювання», «оцінка», «відмітка», «бал», «облік успішності» (тезаурус);
- 5) з'ясувати зміст попереднього, поточного тематичного та підсумкового контролю, методи їх здійснення та вимоги до нього.

Рекомендована література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
2. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. - <http://iitzo.gov.ua/serednya-osvita/pro-viddileniya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
3. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. //

<http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>

4. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.

5. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. –440 с.

Семінарське заняття 5

Тема: Диференційоване навчання

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Диференціація освіти.
2. Види і рівні диференціації.
3. Індивідуалізація навчання учнів.

II. Перевірка самостійної роботи.

III. Модульна контрольна робота.

Завдання

- 1) Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
- 2) розробити презентаційний проект на тему «Рівні диференціації»;
- 3) використовуючи матеріал лекції «Домашня навчальна робота учнів», розробити і скласти унормований зміст організації процесу виконання домашніх завдань учнями різних вікових категорій (таблиця);
- 4) розкрити сутність процесу диференціації освіти;
- 5) скласти план дискусійного проекту на тему: «Диференціація освіти: переваги та недоліки процесу»; охарактеризувати процес індивідуалізації навчання учнів під час уроків (навести приклади з власного досвіду).

Рекомендована література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
2. Внутрішньошкільний контроль та аудит / упоряд.: Наталія Мурашко, Алла Панченко. – К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. – 128с.
3. Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук, пр. – К. :ПВ НАПН України, 2012. – Кн. 1. – С. 40–48.
4. Організаційна основа освіти та її гуманізація. Реферат. <http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14861/>
5. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.

Семінарське заняття 6,7

Тема: Виховання і сучасність

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Завдання виховання в контексті історичного розвитку суспільства.
 2. Роль педагогіки в становленні особистості.
 3. Зміст національного виховання.
 4. Принципи виховання та їх характеристики.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Завдання

- 1) Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
- 2) розробити презентаційний проект на тему «Роль педагогіки у становленні гармонійно розвиненої особистості»;
- 3) використовуючи матеріал лекції «Ідеали і принципи виховання», розробити модель власного ідеалу у вихованні;
- 4) охарактеризувати структурні компоненти процесу виховання (мета, завдання, закономірності, рушійні сили); описати сучасні форми організації виховання (графік);
- 5) на основі аналізу сучасних документів держави про освіту розкрити проблеми і напрямки виховання підростаючого покоління в Україні на сучасному етапі (таблиця).

Рекомендована література

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. –440 с.
4. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
5. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафіїк. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2015. — 632 с.

Семінарське заняття 8,9

Тема: Динаміка виховання особистості

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність процесу, методів, прийомів і засобів виховання.
2. Методи виховання та їх оптимальний вибір.
3. Роль і місце самовиховання у виховному процесі. Значення співробітництва в процесі самовиховання особистості.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль.

Завдання

- 1) Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
- 2) розробити презентаційний проект на тему «Самовиховання особистості»;

- 3) використовуючи матеріал лекції «Розвиток, виховання і формування особистості», розробити і скласти уніфіковану класифікаційну модель методів виховання (графік);
- 4) охарактеризувати підходи різних авторів до класифікації методів виховання (таблиця);
- 5) описати умови та фактори, що впливають на вибір раціонального поєднання методів виховання. Аргументуйте відповідь.

Рекомендована література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
2. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. - <http://iitzo.gov.ua/serednya-osvita/pro-viddileniya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normativno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
3. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
4. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
5. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім "Слово", 2014. –440 с.

Семінарське заняття 10,11

Тема: Виховання особистості в колективі

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Форми виховання.
2. Особливості розвитку учнівського колективу і особистості.
3. Педагогічні вимоги до батьків. Особливості виховання дітей в сім'ї.
4. Роль і місце народної сімейної педагогіки в технології виховання людини.

II. Перевірка самостійної роботи.

Завдання

- 1) Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
- 2) розробити презентаційний проект на тему «Свідоме батьківство»; використовуючи матеріал лекції «Виховання особистості в колективі, в сім'ї», розробити і скласти порівняльну таблицю щодо вимог школи і батьків до особистості дитини;
- 3) обґрунтувати, чому джерелом виховного впливу виступає не тільки вихователь, батьки, а й учнівський колектив (клас), інші дитячі об'єднання;
- 4) розкрити сутність групи методів формування суспільної поведінки та досвіду суспільних відносин;
- 5) навести приклади традиційних народних методів виховання і розвитку дитини в родині (фото).

Рекомендована література

1. Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук, пр. – К. :ПВ НАПН України,

2012. – Кн. 1. – С. 40–48.

2. Організаційна основа освіти та її гуманізація. Реферат.
<http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14861/>

3. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.

4. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.

5. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. Правова педагогіка : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.

Семінарське заняття 12,13

Тема: Актуальні тенденції реформування школи в Україні і світі

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Реформи в українській школі кінець ХХ початок ХХІ століть.
2. Розвиток освіти в різних країнах.
3. Проблеми, які необхідно подолати на шляху реформування школи.
4. Позитивний і негативний вплив суспільної думки на реформування школи.

II. Перевірка самостійної роботи.

Завдання

- 1) Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
- 2) розробити презентаційний проект на тему «Розвиток освіти в різних країнах»;
- 3) використовуючи матеріал лекції «Освіта у сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку», обґрунтувати провідні стратегічні напрямки розвитку освіти на сучасному етапі: відродження і розбудова національної системи освіти; формування освіченої творчої особистості; виведення освіти в Україні на рівень освіти розвинених країн світу; створення мережі недержавних навчально-виховних закладів;
- 4) визначити пріоритети освіти на сучасному етапі (графік); описати типи навчальних та навчально-виховних закладів, що існують сьогодні в міжнародному освітньому просторі (фото);
- 5) розкрити сутність сучасної моделі управління освітою в Україні у порівнянні з іншими країнами (таблиця).

Рекомендована література

1. Внутрішній контроль: робоча книга керівника школи / упоряд. Н. Мурашко, А. Панченко. – К.: Редакції газет з управління освітою, 2013. – 120 с. – (Бібліотека “Шкільного світу”).
2. Внутрішньошкільний контроль та аудит / упоряд.: Наталія Мурашко,
3. Алла Панченко. – К.: Редакції газет з управління освітою, 2013. – 128с.
4. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.:
5. В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев’юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.

6. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Г. Х. Яворська, О. П. Ноздрова ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. - 169 с.

7. Формування професійної культури керівника навчального закладу в сучасному освітньому середовищі : зб. матеріалів / укл. М. О. Сташенко. — Луцьк : ВШПО, 2015. — 148 с.

Семінарське заняття 14

Тема: Сучасна школа

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Місце вчителя в системі сучасної освіти.
 2. Структура системи освіти в Україні. Самоврядування.
 3. Інноваційні педагогічні технології на зламі тисячоліть.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Завдання

- 1) Скласти план-схему відповідей до кожного питання семінару, користуючись рекомендованою літературою;
- 2) розробити презентаційний проект на тему «Інноваційні педагогічні технології III тисячоліття»;
- 3) використовуючи матеріал лекції «Управління освітою в Україні», розробити і скласти уніфіковану модель керівника-лідера; розкрити сучасні вимоги до вчителя; охарактеризувати проєктувальні, конструктивні, комунікативні та організаторські уміння педагога-лідера;
- 4) розкрити особливості системи самоврядування у сучасній школі;
- 5) обґрунтувати, чи може бути хорошим учитель, який наполегливо працює над собою, знає свій предмет, методику його викладання, але не відчуває особливої любові до дітей і покликання до вчительської професії. Відповідь аргументуйте.

Рекомендована література

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
3. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. –440 с.
4. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
5. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.:
6. В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	5	5
Відвідування семінарських занять	1	4	4	6	6	4	4
Відвідування практичних занять	1						
Робота на семінарському занятті	10	4	40	6	60	4	40
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	4	50
Разом		-	93	-	115	-	114
Максимальна кількість балів: 322							
Розрахунок коефіцієнта: 5,37							

6.2 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль I. ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗНАТЬ ТА ТЕОРІЇ НАВЧАННЯ

Тема 1. Педагогіка як наука. Процес навчання та його принципи

1. Опрацюйте Концепцію національного виховання і випишіть загальну мету виховання та завдання морального, розумового, фізичного, трудового і естетичного виховання.
2. Ознайомтесь зі змістом Державної національної програми “Освіта” (“Україна XXI століття”) і випишіть завдання удосконалення навчального процесу.

Тема 2. Форми, методи і засоби навчання

1. Сформулюйте для себе, як майбутнього вчителя, 8–10 правил організації навчального процесу на науковій основі.
2. З погляду ефективності і доцільності проаналізуйте методи навчання, які були використані викладачем вищої школи (на конкретному занятті).
3. опишіть і графічно зобразіть методи навчання.

Тема 3. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів

1. Опрацюйте загальні критерії оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої школи.
2. Охарактеризуйте тестову форму контролю навчальних досягнень учнів і визначте її місце в навчальному процесі.
3. Скласти термінологічний словник з тем змістового модуля.

Тема 4. Диференційоване навчання в школі. Домашня робота учнів

1. Обгрунтуйте шляхи оптимізації домашньої навчальної роботи учнів.

2. Охарактеризуйте учнів з підвищеними навчальними можливостями.
3. Порівняйте поняття індивідуалізація і диференціація навчання.

Змістовий модуль II. **ОСНОВИ ТЕОРІЇ ВИХОВАННЯ ТА ПРАКТИКА ВИХОВАННЯ**

Тема 5. Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання

1. Опрацюйте Концепцію національного виховання і випишіть загальну мету виховання та завдання морального, розумового, фізичного, трудового і естетичного виховання.
2. Проаналізуйте місце переживань та зовнішнього тиску в процесі виховання особистості.
3. Визначте свій виховний ідеал, який Ви прагнете досягти.
4. Сформулюйте для себе, як майбутнього вчителя, 8–10 правил організації виховного процесу на науковій основі.
5. Скласти термінологічний словник з тем змістового модуля.
6. Опишіть виховний ідеал, до якого ви прагнете.

Тема 6. Методи та організаційні форми виховання

1. Наведіть 2–3 приклади впливу соціального середовища на розвиток особистості дитини.
2. Проаналізуйте процес власного розвитку і вкажіть на прояви соціального успадкування.

Тема 7. Самовиховання: проблеми і розвиток особистісного потенціалу

1. Проаналізуйте вплив аутотренінгу на саморозвиток особистості.
2. Визначте чинники, які впливають на волеволі якості особистості.
3. Місце рефлексії в процесі самовиховання особистості.

Тема 8. Виховання особистості в сім'ї

1. Наведіть докази позитивного і негативного виховання в особистості колективізму і індивідуалізму в сім'ї.
2. Проаналізуйте, якою мірою ваша сім'я, і школа, яку ви закінчили, сприяли розв'язанню завдань всебічного розвитку.
3. Доберіть низку праць (10–15 назв) з проблем розвитку колективу, яку можна рекомендувати класним керівникам.
4. Опишіть колектив свого випускного класу з погляду особливостей його розвитку і взаємовідносин між членами колективу.
5. Скласти термінологічний словник з тем змістового модуля.

Змістовий модуль III. **Педагогічний менеджмент**

Тема 9. Освітня діяльність середньої школи

1. Визначте і запишіть у три колонки риси, притаманні лідеру, керівнику і керівнику-лідеру.
2. Опишіть основні форми методичної роботи в школі.
3. Підготуйте питання до дискусії на тему: «Проблема полягає не у сприйнятті нових ідей, а у відмові від старих уявлень» (Джон М. Кейнс.)

Тема 10. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку

1. Перерахувати потреби, які впливали і продовжують впливати на формування мотивів отримання освіти особистістю.
2. Опишіть тенденції розвитку сучасної європейської освіти.
3. Відвідайте сайт міністерства освіти і науки та знайдіть інформацію для виконання наступного завдання: скласти в хронологічному порядку список законодавчих актів, що призначені для реформування школи за період з 2007 по нинішній час.
4. Обґрунтуйте необхідність упровадження в освітній процес сучасного педагогічного досвіду. Доберіть влучні аргументи.

Тема 11. Управління освітою в Україні

1. Визначте проблеми і поставте задачі, які педагогіка може вирішити найближчим часом.
2. Накреслити схему, що відображає структуру управління освітою в Україні.
3. Скласти термінологічний словник з тем змістового модуля III.

6.3 ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Педагогіка» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю.

Форма проведення модульного контролю є письмовою.

6.4 ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу.

Форма проведення: письмова (комп'ютерне тестування)

Тривалість проведення: 2 години

Максимальна кількість балів: 40 балів

6.5 ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6.6 ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Роль учителя у суспільному розвитку. Функції учителя. Основні вимоги до особистості педагога.

2. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки.
3. Джерела розвитку педагогіки. Структура педагогічних наук.
4. Методи науково-педагогічних досліджень.
5. Розвиток і формування особистості. Біологічне і соціальне у розвитку людини.
6. Роль спадковості у людському розвитку. Проблема успадкування спеціальних задатків, інтелектуальних і моральних якостей.
7. Вплив середовища на розвиток особистості.
8. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості.
9. Активна діяльність особистості як фактор її розвитку.
10. Акселерація та ретардація.
11. Вікова періодизація дітей.
12. Сутність, завдання, основні категорії дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками.
13. Сутність процесу навчання. Головні компоненти навчального процесу.
14. Функції та рушійні сили навчального процесу.
15. Структура процесу учіння (основні етапи засвоєння знань учнями).
16. Сутність закономірностей, принципів та правил навчання.
17. Основні закономірності процесу навчання.
18. Принцип науковості навчання. Шляхи його реалізації.
19. Принцип систематичності і послідовності навчання. Шляхи його реалізації.
20. Принцип наочності навчання. Шляхи його реалізації.
21. Принцип доступності навчання. Шляхи його реалізації.
22. Принцип свідомості та активності навчання. Шляхи його реалізації.
23. Принцип міцності засвоєння знань, умінь, навичок. Шляхи його реалізації.
24. Принцип врахування індивідуальних особливостей учнів у навчанні. Шляхи його реалізації.
25. Принцип емоційності навчання. Шляхи його реалізації.
26. Принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю. Шляхи його реалізації.
27. Сутність і завдання змісту освіти.
28. Види та рівні освіти.
29. Компоненти загальної освіти.
30. Нормативні документи змісту освіти.
31. Сутність методів, прийомів і засобів навчання.
32. Класифікація методів навчання.
33. Методи навчання за джерелом знань.
34. Методи навчання за характером логіки пізнання.
35. Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності учнів.
36. Вибір методів навчання.
37. Форми організації навчання, їх становлення.
38. Класно-урочна форма організації навчання.
39. Вимоги до сучасного уроку в школі.
40. Типи уроків, їх структура.
41. Позаурочні (допоміжні) форми організації навчання.
42. Підготовка учителя до уроку.
43. Спостереження й аналіз уроку.
44. Функції аналізу й оцінки знань, умінь, навичок учнів.
45. Види та методи контролю знань, умінь і навичок учнів.
46. Оцінка знань, умінь і навичок учнів.

47. Мета і завдання виховання.
48. Закономірності, рушійні сили та фактори процесу виховання.
49. Структура процесу виховання та його особливості.
50. Самовиховання і перевиховання.
51. Принципи виховання.
52. Поняття методу, прийому і засобу виховання. Класифікація методів виховання.
53. Методи формування свідомості особистості.
54. Методи організації діяльності і формування поведінки.
55. Методи стимулювання поведінки і діяльності.
56. Педагогічні умови використання методів виховання.
57. Колектив, його ознаки, функції. Види і структура дитячого колективу.
58. Стадії розвитку дитячого колективу.
59. Шляхи згуртування дитячого колективу.
60. Функції, напрямки і форми роботи класного керівника.
61. Робота класного керівника з вивчення учнів, з організації та проведення позакласної виховної роботи.
62. Поняття «педагогічно занедбані діти». Соціально-педагогічні причини появи важковиховуваних дітей.
63. Принципи, шляхи і засоби перевиховання «педагогічно занедбаних дітей».
64. Моральне виховання: завдання, зміст, шляхи і засоби.
65. Розумове виховання: завдання, зміст, шляхи, засоби і методи.
66. Естетичне виховання: завдання, зміст, шляхи, засоби і форми.
67. Фізичне виховання: напрямки, засоби і форми.
68. Трудове виховання: завдання, принципи, шляхи, засоби та методи.
69. Сім'я як соціальний інститут суспільного розвитку. Функції сім'ї.
70. Вимоги до батьків.
71. Форми роботи класного керівника з батьками учнів.
72. Поняття системи освіти, її структура.
73. Принципи освіти в Україні.
74. Педагогічний менеджмент в Україні.
75. Управління загальноосвітніми навчально-виховними закладами.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III		
Назва модуля	Основи педагогічних знань та теорії навчання				Основи теорії виховання та практика виховання				Педагогічний менеджмент		
Кількість балів за модуль	93				115				163		
Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Семінари	11	11	11	11	22	22		22	22	11	11
Теми лекцій	Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічних досліджень	Процес навчання та його принципи. Форми, методи і засоби навчання	Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі	Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання	Методи та організаційні форми виховання	Самовиховання: проблеми і розвиток особистісного потенціалу	Виховання особистості в сім'ї. Виховання особистості в колективі.	Освітня діяльність середньої школи	Управління освітою в Україні	Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку
Теми семінарських занять	Педагогіка і сучасність	Дидактика. Методи навчання та їх оптимальний вибір	Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	Диференційоване навчання	Виховання і сучасність.	Динаміка виховання особистості		Виховання особистості в та колективі	Актуальні тенденції реформування школи в Україні і світі		Сучасна школа
Самостійна робота (в балах)	2	2	2	2	2	2	3	4	2	2	2
Види поточного контролю (в балах)	Відповіді на семінарських заняттях 10 балів Модульна контрольна робота 1 25				Відповіді на семінарських заняттях 10 балів Модульна контрольна робота 2 25				Відповіді на семінарських заняттях 10 балів Модульна контрольна робота 3,4 50		
Прикінцевий контроль	30 год. (40 балів)										

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. / С.С. Вітвицька – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
3. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. - <http://iitzo.gov.ua/serednya-osvita/pro-viddilennya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
4. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
5. Крившенко Л. П., Вайндорф-Сысоева М. Е. Педагогіка : учебник для бакалавров. – М., 2015. – 488.
6. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник / О.Г. Кучерявий. -К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. –440 с.
7. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
8. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І.В.Малафіїк. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2015. — 632 с.
9. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.:
10. В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
11. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Г. Х. Яворська, О. П. Ноздрова ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. - 169 с.

Додаткова

12. Аббас Н.О. Роль та місце громадянської освіти в демократичному вихованні підростаючого покоління. / Н.О. Аббас //Виховна робота в школі. – 2012. – №2. – С.37 – 38.
13. Акпинар Л.Е. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: Навчальний посібник / Л. Е. Акпинар. — К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 288 с.
14. Василевич Л.Ф. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л.Ф. Василевич, І.І. Юртин. – К. : [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2013. – 128 с.
15. Виховна робота у вищих навчальних закладах: Науково-методичний збірник. Спеціальний випуск: / Колектив авторів Національного університету харчових технологій, Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України. — К.: НУХТ, 2013.
16. Внутрішній контроль : робоча книга керівника школи / упоряд. Н. Мурашко, А. Панченко. – К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. – 120 с. – (Бібліотека “Шкільного світу”).
17. Внутрішньошкільний контроль та аудит / упоряд.: Наталія Мурашко,
18. Алла Панченко. – К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. – 128с.
19. Канишевська Л.В. Теоретичні аспекти формування професійної компетентності

- майбутнього педагога / Л.В. Канішевська // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в різних соціальних інститутах : зб. наук, пр. – К. :ПВ НАПН України, 2012. – Кн. 1. – С. 40–48.
20. Організаційна основа освіти та її гуманізація. Реферат. <http://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14861/>
21. Оржеховська В. М. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с.
22. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі; худож.-оформлювач І. М. Безрукавий. — Харків: Фоліо, 2014,— 846 с.
23. Петрунько О.В. Молодь та інноваційні технології : перспективи і ризики взаємодії : навч.-метод. посіб. / О.В. Петрунько. – К. : Міленіум, 2013. – 80 с.
24. Спіріна Т.П. Етика соціально-педагогічної діяльності : навч.-метод. посіб. / Т.П. Спіріна. – К. : Київ. ун-т ім Б. Грінченка, 2013. – 247 с.
25. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник / О.Й. Фізеші.- К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 390 с.
26. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. Правова педагогіка : Навчальний посібник.– Херсон: Олді-плюс, 2015. – 326с.
27. Формування професійної культури керівника навчального закладу в сучасному освітньому середовищі : зб. матеріалів / укл. М. О. Сташенко. — Луцьк : ВІППО, 2015. — 148 с.